

Leve hele livet
- en kvalitetsreform for eldre

Kommunikasjonsstrategi 2021-2023

Innhold

1. Innledning
2. Innsikt
3. Målgrupper
4. Kommunikasjonsmål
5. Budskap
6. Relevante ressurser

1. Innledning

Bakgrunn og formål med strategien

Det er behov for en **felles kommunikasjonsstrategi** som går på tvers av alle de som jobber med Leve hele livet-reformen.

En felles plattform, med definerte **mål, målgrupper** og **budskap** har som formål å sikre at alle aktører drar i samme retning og kommuniserer likt rundt reformen og reformens innhold.

Hva finner du i dette dokumentet?

- Dokumentet inneholder innsikt, hovedmål og delmål, målgrupper og budskap for kommunikasjon om Leve hele livet-reformen.
- Elementene er på overordnet nivå og har som hensikt å gi veiledning og retning for kommunikasjonsarbeidet.
- Dokumentet vil ikke erstatte kommunikasjonsstrategi og -planer med tilpassede målgrupper, budskap og tiltak på lokalt nivå.
- Dette er et dynamisk dokument. Innholdet kan justeres etter behov og skal justeres når reformen kommer over i nye faser.

Kommunikasjonsforum for Leve hele livet

Strategien og dokumentet er utarbeidet i Kommunikasjonsforum for Leve hele livet-reformen.

Kommunikasjonsforum består av kommunikasjonsfaglige ressurser fra nasjonalt og regionalt støtteapparat:

- [Elin Wetås Jara](#), KS Rogaland
- [Jørgen Dahlslett Ratvik](#), KS
- [Bjørn Kvaal](#), SOF
- [Anne-Carine Rogstad Florhaug](#), USHT
- [Marianne Haugo](#), USHT
- [Kari Øyen Gay](#), Statsforvalteren i Oslo og Viken
- [Elin Røshol](#), Statsforvalteren i Møre og Romsdal
- [Tina Kjensli Dyrseth](#), Helsedirektoratet, ved Senteret for et aldersvennlig Norge
- [Ingrid Høstbjør](#), Helsedirektoratet, ved prosjektgruppa
- [Ingvil Gaasland](#), Helsedirektoratet, ved prosjektgruppa

2. Innsikt

Bakgrunn

- Reformen Leve hele livet skal bidra til: – Flere gode leveår der eldre beholder god helse lenger, opplever at de har god livskvalitet, og at de i større grad mestrer eget liv, samtidig som de får den helsehjelpen de trenger når de har behov for den.
- Utgangspunktet for reformen er blant annet en erkjennelse av at gode løsninger ute i kommuner, fylkeskommuner og helseforetak i liten grad spres til andre. Reformen vil tilrettelegge for at gode, lokale løsningene spres og implementeres rundt om i kommunene.
- Leve hele livet består av 25 konkrete og utprøvde løsninger på områder hvor det ofte svikter i tilbudet til eldre i dag. Løsningene bygger på hva ansatte, eldre, pårørende, frivillige, forskere og ledere har sett fungere i praksis.
- Det legges opp til en prosess hvor kommunestyrene behandler og vedtar hvordan reformens løsninger kan tilpasses lokale forhold og innføres i samarbeid med andre tjenesteområder, frivillig sektor og andre aktører i lokalsamfunnet.
- Kommuner som omstiller seg i tråd med reformen, vil prioriteres innenfor relevante eksisterende og eventuelle nye øremerkede ordninger.

Målgruppe: Eldre over 65 år, hjemmeboende med og uten tjenester, samt eldre i institusjon.

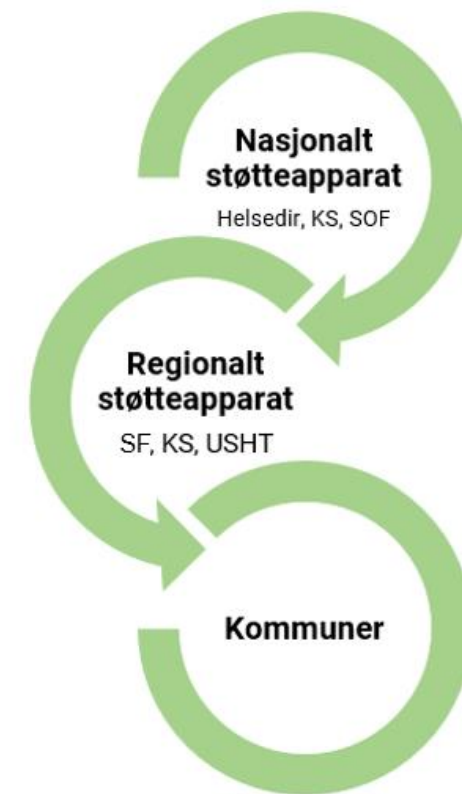
Reformen skal bidra til at:

- Eldre kan mestre livet lenger og samtidig få god helsehjelp når de trenger det.
- Pårørende kan bidra uten at de blir utslitt.
- Ansatte kan bruke sin kompetanse i tjenestene.

Nasjonalt og regionalt støtteapparat – roller og ansvar

Oppgavene til det nasjonale støtteapparatet er å drive informasjons- og kommunikasjonsarbeid, tilrettelegge og spre faglig kunnskap, tilrettelegge og tilby veiledning i arbeidsmetodikk, støtte og bistå regionalt støtteapparat, dele ut Leve hele livet-prisen samt sørge for følgeevaluering av reformen.

Oppgavene til det regionale støtteapparatet er å mobilisere og engasjere alle kommunene i eget fylke, spre kunnskap om reformen, innhold og virkemidler, gi tilbud om støtte og veiledning i lokalt planarbeid og invitere til nettverk og erfaringsdeling mellom kommunene.

Innsatsområder

ET ALDERSVENNLIG NORGE

Vi blir stadig flere eldre. Mange eldre er ressurssterke og ønsker å delta. Det krever at samfunnet legger til rette for det.

Med Nasjonalt program for et aldersvennlig Norge blir dette arbeidet konkretisert. Programmet vil blant annet utfordre eldre til selv å engasjere seg i planlegging av egen alderdom.

AKTIVITET & FELLESSKAP

Mange eldre mister mye sosial kontakt når de blir pensjonister eller mister ektefellen. Tre av ti personer over 80 sier at de er ensomme.

Mange eldre har behov for tilpassede møteplasser og aktiviteter i lokalsamfunnet. Fysisk aktivitet og felleskap beskytter mot en rekke helseplager og reduserer dødelighet.

MAT & MÅLTIDER

Mange eldre spiser for lite mat og feil mat. Det gjør dem mer utsatt for fysiske og psykiske helseplager. Det fører til at de orker mindre og trives dårligere.

Å bidra til at eldre spiser nok og riktig mat kan være like viktig for helsen deres som at de får medisinene de trenger.

HELSEHJELP

Eldre som får god hjelp tidlig i forløpet mestrer sykdommer og helseplager bedre og kan bo hjemme lenger. Små plager kan raskt utvikle seg til større plager dersom det ikke settes inn nødvendige tiltak på riktig tidspunkt.

Tidlig og riktig helsehjelp, gitt av personell med god kompetanse, er avgjørende for at eldre skal mestre livet på best mulig måte.

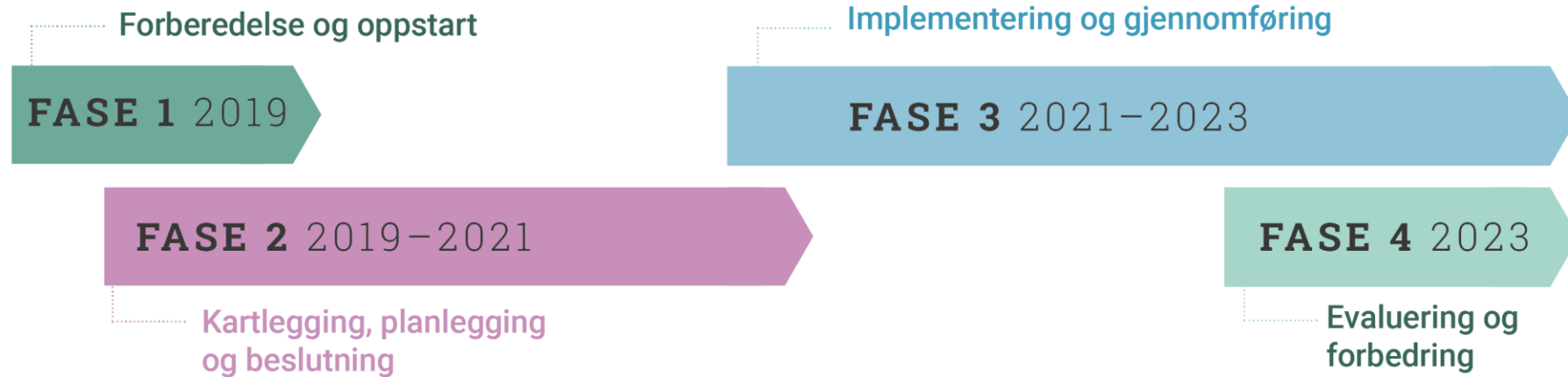

SAMMENHENG I TJENESTEN

Mange eldre og deres pårørende opplever at tjenestene ikke henger godt nok sammen. Ett av målene med Leve hele livet er derfor å skape et mer sammenhengende tjenestetilbud for eldre og deres pårørende.

De eldre skal oppleve at de ulike tjenestene samarbeider, at det er kontinuitet i tilbudet og at de har færre ansatte å forholde seg til.

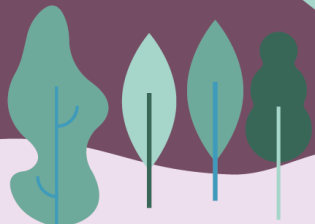
Fasene i reformen

Status per 2021

Elementer som har betydning for kommunikasjonen i år:

- Leve hele livet skal sees i sammenheng med andre relevante satsninger
- Både overgang til fase tre og overlapp mellom fase to og tre
  - Det tverrsektorielle i reformen: Involvering og samskaping
  - Nettverk og samarbeid: Deling av gode løsninger

Noen nasjonale satsninger som understøtter Leve hele livet

Leve hele livet

- Kompetanseløft 2025
- Demensplan 2025
- Regjeringens pårørendestrategi og handlingsplan
- Lindrende behandling og omsorg. Meld. St. 24 (2019-2020)
- Nasjonal strategi for godt kosthold og ernæring hos eldre
- Nasjonal helse og sykehusplan 2020-2023. Meld. St. 7 (2019-2020)
- Handlingsplan for allmennlegetjenesten (2020-2024)
- Nasjonal handlingsplan for pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring (2019-2023)
- Velferdsteknologiprogrammet
- Folkehelsemeldinga. Meld. St. 19 (2018-2019)
- Frivillighetserklæringen
- Nasjonal strategi for frivillig arbeid på helse- og omsorgsfeltet (2015-2020)
- Handlingsplan for fysisk aktivitet 2020-2029

3. Målgrupper

Prioriterte målgrupper - hovedgruppering

Personer over 65 år, familie og nettverk

Administrativ ledelse i kommune, fylkeskommune og politikere

Medarbeidere i kommune, fylkeskommune og helse- og omsorgsinstitusjoner

Andre offentlige og private aktører og organisasjoner

Allmennheten

4. Kommunikasjonsmål

Kommunikasjonsmål

Hovedmål med kommunikasjon i Leve hele livet-reformen
Hva er det overordnede målet med all kommunikasjon i reformen?

Hovedmål med kommunikasjon i 2021-2023
Hva ønsker vi å oppnå i 2021-2023?

Delmål med kommunikasjonen
Hvordan kan kommunikasjon konkret bidra til dette?

Hovedmål med kommunikasjon i Leve hele livet-reformen

Hva er det overordnede målet med all kommunikasjon i reformen?

Kommunikasjon skal bidra til gjennomføringen av reformen – bidra til at eldre kan mestre livet lenger og ha en trygg, aktiv og verdig alderdom.

Hovedmål med kommunikasjon i 2021-2023

Hva ønsker vi å oppnå i 2021-2023?

Synliggjøre at Leve hele livet handler om både samfunnsutvikling og tjenesteutvikling

Delmål med kommunikasjonen
Hvordan kan kommunikasjon konkret bidra til dette?

- 1. Synliggjøre gevinster ved god forankring og samarbeid på tvers**
- 2. Synliggjøre løsninger og erfaringer fra kommunenes samfunns- og tjenesteutvikling**
- 3. Synliggjøre innsatsområdene i Leve hele livet og hva de handler om**
- 4. Synliggjøre sammenhengen mellom Leve hele livet og relevante satsinger og tiltak**
- 5. Bidra til at innbyggere blir mer bevisste på å planlegge for egen alderdom**
- 6. Løfte frem erfaringer og innspill fra innbyggermedvirkning og -involvering**

Delmål 1

Synliggjøre gevinster ved god forankring og samarbeid på tvers

For at vi skal få et aldersvennlig og bærekraftig samfunn i fremtiden er vi avhengig av samarbeid, samskaping og helhetlig planlegging. Når det offentlige, næringslivet, forskning, frivilligheten og innbyggerne jobber sammen, kommer vi frem til de beste løsningene.

I kommunikasjonsarbeidet skal vi bidra til dette ved å løfte frem eksemplene på løsninger og erfaringer fra forankringsarbeid og ulike typer samarbeid.

Delmål 2

Synliggjøre løsninger og erfaringer fra kommunenes samfunns- og tjenesteutvikling

Mange gode løsninger finnes allerede i kommunene. Når erfaringer og historier fra hele landet deles på tvers, gir det inspirasjon i samfunns- og tjenesteutviklingen.

I kommunikasjonsarbeidet skal vi bidra til spredning og deling av løsninger, erfaringer og etablert kunnskapsbasert praksis mellom kommunene.

Delmål 3

Synliggjøre innsatsområdene i Leve hele livet og hva de handler om

Samfunnet vårt er i kontinuerlig endring. Befolkningen eldes, rammevilkår endres og utdanning og forskning må tilpasses samfunnets behov. Derfor har reformen disse fem innsatsområdene: et aldersvennlig Norge, aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp og sammenheng i tjenestene.

I kommunikasjonsarbeidet skal vi synliggjøre de fem innsatsområdene, hva de inneholder og hvordan de er relevante.

Delmål 4

Synliggjøre sammenhengen mellom Leve hele livet og relevante satsinger og tiltak

Leve hele livet handler både om utviklingen av gode lokalsamfunn og kvalitetsutvikling i tjenestene. For at innsatsen i reformperioden skal gi bærekraftige løsninger, er det viktig at satsinger på ulike felt ses i sammenheng med reformarbeidet.

I kommunikasjonsarbeidet vil vi vise frem hvordan ulike nasjonale, regionale og lokale satsinger kan bidra til samfunns- og tjenesteutvikling.

Delmål 5

Bidra til at innbyggere blir mer bevisste på å planlegge for egen alderdom

For mange kommer pensjonisttilværelsen til å vare nesten en tredjedel av livet. For at innbyggerne skal kunne holde seg aktive, delta sammen med andre og bo hjemme så lenge som mulig er det viktig at de som kan, planlegger for alderdommen.

I kommunikasjonsarbeidet skal vi bidra til dette ved å synliggjøre betydningen av planlegging, gjennom å løfte frem inspirerende og motiverende eksempler.

Delmål 6

Løfte frem erfaringer og innspill fra innbyggermedvirkning og - involvering

Leve hele livet er en bottom-up-reform. Det betyr at stemmen til de det gjelder – de eldre innbyggerne – er viktig for retning vi velger og tiltak vi setter i verk. For at det skal være meningsfullt å medvirke, er det viktig å oppleve at innspillene blir tatt med i arbeidet videre. I en nasjonal satsing gjelder dette både lokalt og nasjonalt.

I kommunikasjonsarbeidet skal vi bidra til at eldre opplever å bli hørt, og at flere ønsker å bidra i formell og uformell medvirkning. Vi vil løfte frem erfaringer med innbyggerinvolvering, ideer og innspill fra eldreråd og eldre innbyggere lokalt, regionalt og nasjonalt.

5. Budskap

Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre

- Leve hele livet-reformen skal bidra til at eldre kan mestre livet lenger og ha en trygg, aktiv og verdig alderdom.
- Utgangspunktet for reformen er en erkjennelse av at de gode løsningene finnes lokalt, men at de i enda større grad kan spres til andre.
- Leve hele livet handler om hvordan vi kan utvikle helse- og omsorgstjenestene og skape et mer aldersvennlig og bærekraftig samfunn.

Forankring og samarbeid på tvers

Reformen skal legge til rette for at kommuner, helseforetak og andre kan lære av hverandre.

Samarbeid på tvers, både innad i kommunene på tvers av fagområder og samfunnsaktører er sentralt for å skape gode lokalsamfunn og tjenester for eldre.

Når kommuner, næringsliv, forskning, frivillighet og innbyggere jobber sammen kommer vi fram til de beste løsningene.

Kommunenes samfunns- og tjenesteutvikling

Reformen skal legge til rette for at kommuner, helseforetak og andre kan implementere gode og innovative løsninger i tjenestene og samfunnet.

Reformen ønsker å bidra til at flere prøver ut nye løsninger i utviklingen av lokalsamfunn og tjenester, som for eksempel innovative satsninger, tjenestemodeller og samarbeidsformer.

Det finnes allerede mange gode løsninger og tiltak innen samfunns- og tjenesteutvikling i kommunene. Reformen skal legge til rette for at erfaringer og historier fra hele landet deles på tvers.

Innsatsområdene i Leve hele livet

Leve hele livet handler om mennesker. Det som er viktigst i livet. Et aldersvennlig Norge, aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp og sammenheng i tjenestene.

Leve hele livet presenterer fem innsatsområder med til sammen 25 gode løsninger, som flere kommuner kan ta i bruk.

Viser til side 10 i denne presentasjonen for budskap på hvert av innsatsområdene

Sammenhengen mellom Leve hele livet og andre nasjonale og lokale tiltak

Leve hele livet handler om å skape bærekraftige lokalsamfunn og helse- og omsorgstjenester. Dette betyr at vi må se andre satsinger i sammenheng med reformarbeidet.

Når satsinger som bygger opp under de samme målene ses i sammenheng, styrker det gjennomføringen av Leve hele livet. Derfor er det viktig å inkludere flere satsinger i planarbeidet for Leve hele livet.

Planlegging for egen alderdom

I møte med de demografiske endringene er det nødvendig å utfordre befolkningen til selv i større grad å ta ansvar for å planlegge for egen alderdom.

For mange kommer pensjonisttilværelsen til å vare nesten en tredjedel av livet. For at innbyggerne skal kunne holde seg aktive, delta sammen med andre og bo hjemme så lenge som mulig må de bare planlegge litt.

Innbyggerne må planlegge for alderdommen på samme måte som de planlegger for andre hendelser i livet.

Innbyggermedvirkning og involvering

Leve hele livet er en bottom-up-reform. Det betyr at eldre bør involveres i arbeidet med å planlegge og utforme lokalsamfunnet og tjenestene.

Mange eldre er ressurssterke og ønsker å delta. Det krever at samfunnet legger til rette for det.

I Leve hele livet utfordres eldre til å engasjere seg i utformingen av sine omgivelser.

I reformarbeidet er det viktig å se innbyggerperspektivet og spørre de reformen gjelder: Hva er viktig for deg?

6. Relevante ressenser

Andre ressurser som kan hjelpe i kommunikasjonsarbeidet

- Meld. St. 15 (2017-2018), Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre:
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-15-20172018/id2599850/>
- Leve hele livet-håndboka (Helse- og omsorgsdepartementet): <https://www.helsedirektoratet.no/tema/leve-hele-livet-kvalitetsreformen-for-eldre>
- Helsedirektoratets nettside for Leve hele livet: <https://www.helsedirektoratet.no/tema/leve-hele-livet-kvalitetsreformen-for-eldre>
- USHT-enes Leve hele livet-side: levehelelivet.utviklingscenter.no
- Statsforvalternes Leve hele livet-sider (søk på din statsforvalters hjemmeside)
- KS sin Leve hele livet-side: <https://www.ks.no/fagomrader/helse-og-omsorg/eldreomsorg/leve-hele-livet--en-satsing-for-eldre/>
- Senteret for et aldersvennlig Norge: www.aldersvennlig.no
- www.planleggelitt.no
- www.omsorgsbiblioteket.no
- www.omsorgsforskning.no